

פרשת שבוע שחל בו פסח

תשובות לחידות:

- חומרות של זב: צריך מים חיים, מטמא בהיסט, משכב ומושב [מצורע אינו מטמא מו"מ רק טו' קלה]
- חומרות של מצורע: מטמא בביאה, משתלח חוץ לג מחנות
- צפור החיה אסור בהנייה עד שעת שילוחו [תו' קידושין]

חידות לפסח:

- איזה לאו א"א לעבור רק בליל פסח [2]?
- איזה אמורא הלך לטבול ע"פ, ולמה?

'השיר יהיה לכם כליל התקדש חג.

תושבחה תהי לכו, כליליא דאתקדש ביה חגא
[ישעיה 30]

חג המצות היא החג אשר נתרבה בהלל ושיר, כי בו יצאנו ממצרים. והיה נהוג מימות משה, לשורר בשעת אכילת פסחיהו בליל החג. עד שבא ישעיה לתאר מפלת סנחריב בעת בואו לכבוש ירושלים, שבני ישראל ינצחו חיילי אשור, ועתידיים לאמר שירה על נצחון זו, כעין השירה שאומרים בליל הפסח.

אין אומרים שירה אלא על היין. כי יין משמח לבב אנוש. ומימות עולם נתיחד היין בסגולותיו להרנין לבבות, ולשכך דאגות, עד שנוכל לצאת ממצוקה וקטנות המוחין, ולהתרומם ולראות ולהבין דברים באספקלריה הנכונה, שלא ראינו עד הנה.

תיקנו חז"ל לשתות ד' כוסות של יין בליל פסח. וכל כוס וכוס עבדינו ביה מצווה חדא. ידוע לכל שיש ביין אלכוהול והיא המשכר. בזמן חז"ל היה דרך ל"מזוג" היין, כלומר להמעיט כוח האלכוהול ע"י מזוג מים. עד שיש אומרים שאין מברכין על "יין חי" כי אין דרך לשתותו כך בלי שום מזוג. גם אמרו "כל חמרא דלא דרי על חד תלת מיא, לאו חמרא הוא" כלומר אים האלכוהול שביין חלש כל כך [בגלל שלא הספיקו כל הסוכר שבענבים להתחלף לאלכוהול, מפני שמתו yeast באמצע. אי נמי שלא היו ענבים מתוקים מעיקרא] שאינו יכול ל"טעון" [דרי] שלש פעמים מים כנגדו. א"כ אין זה יין!! כלומר מוכח ש something went wrong במהלך התסיסה.

לפי טבע הדברים, אי-אפשר שיהיה ביין יותר מ 15 אחוז אלכוהול. והיינו אף שיש ענבים הכי-מתוקים, וכל הסוכר הנמצא בתוך הדזוס נתהפך לכוהול-- מאחר שמגיע לאחוז גבוה, כבר א"א ל yeast לחיות, וכבר מתו כולם.

וממילא שאין הסוכר--אף את"ל שנשאר עדיין קצת--מתהפך עוד לכוהול. בזמננו, בגלל שיפור המצב, אפשר ל control הרבה דברים, וממילא יש לנו רוב יינות עד 13 אחוז. אף אים נאמר שהיין בזמן חז"ל היה לפי תנאים הכי-מוכשרים, וממילא היה להם יין חי בת 15 אחוז, הרי אחר מזיגת שלשה-חלקי מים, נשאר פחות מ 4 אחוז, כוהול.

יין מבושל. כידוע, שנוזר בפוסקים בין לעניין קידוש, בין לעניין י"ן. יש להבין מה היה תכלית הבישול בזמן המשנה? גם יש סתירה אי הבישול משביחו, או מגרעו. וכפי הנראה, הבישול, ממעט חלק הכוהול שבו [כי boiling temp שלכוהול, פחות ממים] והיו שרצו כל tasten שיש ביין--אך לא להשתכר, ע"כ המציאו "חכמה" הזאת, לבשלה ולהמעיטה [כך נזכר בכל הפוסקים דבעינן שיבשלה עד שממעיטה] דהיינו ל"הוציא" קצת הכוהול. נמצא שמה שבני זמננו קורין "מבושל" אינו אלא "מפוסטר", ואינו עניין כלל למה שדיברו בו חכמי המשנה. [דהתם נשתנה לגרענותא, שעשה מעשה להוציא הכוהול] וע"כ יוצאין בכל יינות שלנו אף לכתחילה, וה"ה שיש בעייה כשנכרי מטלטל בקבוק יין פתוח [יו"ד 124]

יין מתוק. גם בזה יש לבאר שהוא יין שנשאר מתוק בגלל שאירע איזה ריעותא באמצע התסיסה. וע"כ פסול למזבח [עיין מנחות] אך יין שהוסיפו בו סוכר, אחר שנגמר התסיסה, הרי פליגי בזה. רמב"ם סובר שפסול בגלל שאסור ע"ג המזבח. ולדעת ירושלמי "קונדיטין" [מלשון candy] כשירה.

סוחט אדם אשכול של ענבים ואומר עליו קידוש היום. [ב"ב] זוהי חידוש עצום מאד! כי grape juice אין לו שייכות כלל לסגולת היין [משל למה"ד: לאדם האומר לחבירו קנה לי yoghurt והלך וקנה לו חלב!]. אך קיבלו חז"ל כי כמו שמצינו בנזיר שאסרה תורה כל אשר יעשה מגפן היין. אלמא החשיבה תורה כל היוצא מן הכרם, וע"כ ה"ה שמקדשין עליו [מצאתי סברא זו בתש' הגאונים] וע"כ כל דבר שחייבו חכמים לעשות על "כוס של יין" הרי "יין מגתו"= grape juice, בכלל.

על מצות ומרורים יאכלוהו. חז"ל מנו כמה מינים שיוצאים בהם מצוות מרור. [עיין פסחים] ויש פלוגתא ביניהם כמה מהן. הדבר הברור בלי שום פלוגתא הוא lettuce ויש כמה מינים שונים. הצד השווה שבהן, כשתולשין אותם מעל פני האדמה, יוצא כעין שרף מר "חלב" [גם dandelion המצוי בכל המקומות, היא ממשפחה זו]

אני מאחל חג כשר ושמח לכל אחיי ורעיי כל בית ישראל!